

ФАРГОНА ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

2021
12-МАЙ

“РЕЗЕРВДАГИ ВА
ЗАҲИРАДАГИ ОФИЦЕРЛАРНИ
ТАЙЁРЛАШ ТИЗИМИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШДА
ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВ”
мавзусидаги республика
илмий-амалий
конференция материаллари

ҲАРБИЙ
ТАЪЛИМ
ФАКУЛЬТЕТИ

**“РЕЗЕРВДАГИ ВА ЗАҲИРАДАГИ
ОФИЦЕРЛАРНИ ТАЙЁРЛАШ ТИЗИМИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШДА ИННОВАЦИОН
ЁНДАШУВ”**

**мавзусидаги республика илмий-амалий конференция
материаллари**

**материалы республиканской научно-практической
конференции по теме
«ИННОВАЦИОННЫЙ ПОДХОД К
РАЗВИТИЮ СИСТЕМЫ ПОДГОТОВКИ
ОФИЦЕРОВ РЕЗЕРВА И ЗАПАСА»**

**Фарғона-Фергана
2021**

Резервдаги ва заҳирадаги офицерларни тайёрлаш тизимини ривожлантиришда инновацион ёндашув” мавзусидаги илмий-амалий анжуман материаллари. Фаргона давлат университети, ҳарбий таълим факультети, 2021 йил 12 май, 304 бет.

Мазкур тўпламга Ўзбекистон Республикаси Олий таълим муассасаларининг ҳарбий таълим ўкув бўлинмалари, республика олий ҳарбий билим юртлари профессор-ўқитувчилари, умумтаълим ва ўрта маҳсус ўкув муассасаларининг чақирувга қадар бошлангич тайёргарлик раҳбарлари, шунингдек, ушбу соҳа йўналишида фаолият олиб бораётган мутахассисларнинг “Резервдаги ва заҳирадаги офицерларни тайёрлаш тизимини ривожлантиришда инновацион ёндашув” мавзусидаги республика *илмий-амалий анжумани учун тайёрланган илмий-тадқиқот маъruzalari* киритилди.

Ушбу тўплам олий таълим муассасаларининг ҳарбий таълим ўкув бўлинмалари, республика олий ҳарбий билим юртлари профессор-ўқитувчилари, умумтаълим ва ўрта маҳсус ўкув муассасаларининг чақирувга қадар бошлангич тайёргарлик раҳбарлари, шунингдек, ҳарбий таълим йўналишида таҳсил олаётган курсантлар ва талабалар учун мўлжалланган.

Таҳрир ҳайъати:

А.Акбаров - педагогика фанлари номзоди, заҳирадаги подполковник,

Ш.Тилаволдиев - ўқитувчи, заҳирадаги подполковник,

С.Қўчқоров - ўқитувчи, заҳирадаги лейтенант.

Х.Хайдаралиев - ўқитувчи, заҳирадаги лейтенант.

P.S: Тўпламга киритилган мақола ва тезислардаги факт, рақам ва маълумотларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдирлар.

бўлсак, қалбида, юрагида ана шундай жасорат ҳисси ниҳоятда кучли бўлган инсонлар ҳар қандай мураккаб вазиятда ҳамadolat ва ҳакиқат йўлида ўзини аямай, эл-юрт учун, Ватан учун қандай ибратли ишларни амалга оширганини кўриш мумкин. Оқсарой қароргоҳида бўлиб ўтган миллий мафкура, миллий ғоя масалаларига бағишиланган йиғилишда ҳам жамиятимизда фидоий, билимдон, ватанпарварлик, соғлом тафаккурга эга бўлган зиёли одамлар, ёшлар кўпайишига ишонч билдирган эди. Демак, эндиғи вазифа уларнинг интилиши ва ташаббускорликларини бир нуқтага тўплаш, бир мақсад сари йўналтириш шу асосда миллий мафкурамизни ривожлантириш ва халқимиз онгига сингдиришдан иборатdir.

Бу гаплардан ҳар бир зиёли тегишли хулоса чиқариб олиши, асрий орзулар, курашлар эвазига қўлга киритилган мустақил, озод Ватанимизни қўз корачиғидай асрash, равнақ топтириш учун ўзининг бурчи эканлигини чуқур хис этиши лозим.

РЕЗЕРВДАГИ ВА ЗАҲИРАДАГИ ОФИЦЕРЛАРНИ ВАТАНПАРВАРЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАШДА МИЛЛИЙ ҚАҲРАМОНЛАРИМИЗНИНГ ЎРНИ

Холиков.И.Р.,
БухДУ харбий таълим факультети.

***Аннотация:** Мазкур мақолада берилган маълумотлар резервдаги ва заҳирадаги офицерларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашида миллий қаҳрамонларимизning ўрнини кенг ёритиб беради. Педагогик жараёнда ватанпарварлик тарбиясининг миллатимиз қаҳрамонлари билан боғлиқлигига ишора сифатида фойдаланиши мумкинлигини англатади.*

***Калим сўзлар:** Ватанпарварлик, мафкура, ғоя, миллат қаҳрамонлари, жамият, ёшлар.*

XXI – аср шиддат билан ўзгараётган нанотехнологиялар асри сифатида эътироф этилади. Жаҳоннинг мафкуравий манзарасида аҳолининг турли катламлари манфаатларини ҳимоя қилувчи гояларнинг шаклланишига зарур шароит яратишга эътибор бериш тенденциялари кузатилмоқда. XXI асрнинг мафкуравий майдонларидағи сиёсий рақобат, ядро полигонларидан ҳам шиддатлироқ тус олаётганлигини кузатишимиз мумкин. Жаҳондаги ривожланган гегемон давлатлар, ўз таъсир доираларини кенгайтириш орқали, ривожланаётган давлатларга ҳар томонлама таъсир ўтказишлари, ўзларининг геосиёсий манфаатларини кўзлаб, демократия ниқоби остида харакат

қилаётганликларини кузатишими мумкин. Ҳар бир жамиятнинг тўлиқ шаклланмаган қатлами бу ёшлар ҳисобланади. Турли оқимлар, ўзларининг бузғунчи ғояларини ёшлар онгига сингдиришлари учун кенг қўламли имкониятлар ижтимоий тармоқлар орқали амалга оширилиши кузатилмоқда.

Дунёдаги ривожланган давлатлар, халқаро рақобат шартларига кириб бораётган бир пайтда, ёшларни юксак маънавий ахлоқли, ватанпарвар қилиб тарбиялаш, мафкуравий таҳдидлардан асраш, уларда Ватанга муҳаббат ва унинг тақдирига даҳлдорлик, фидойилик ҳиссини қарор топтириш каби жиҳатларни шакллантиришда миллатимиз қаҳрамонларининг хаёт йўллари етакчи ўрин эгалламоғи даркор.

Ватанпарварлик - бу инсоннинг, она Ватанига, ўз миллати ҳамда туғилиб ўсган маданий муҳитига бўлган муҳаббатидир. Ватанпарварликнинг бу табиий асослари, табиий туйғу сифатида унинг ахлоқий аҳамиятини ҳар бир инсонда бурч ва фазилат сифатида бирлаштиради. Бугунги қунда жамият ёшларини ватанпарварлик руҳида тарбиялаш муаммоси айниқса долзарб мавзу сифатида давлат сиёсати сифатида қаралмоқда. Давлатимиз томонидан олий таълим муассасалари талабаларида ватанпарварликни шакллантиришга жиддий эътибор қаратилаётгани бунинг яққол далилидир.

Ўсиб келаётган ёш авлодни, айниқса олий таълим муассасаларининг ҳарбий таълим факультети талабаларини ватанпарварлик руҳида тарбиялашда, айниқса миллий қаҳрамонларимиз, ота – боболаримизнинг ватан, юрт учун фидойиликлари тарбия жараёнига ижобий таъсир кўрсатувчи омил сифатида хизмат қиласи.

Ҳар бир ёш авлоднинг онгу – шуурига, буюк аждодларимиз Жалолиддин Мангуберди, Темур Малиқ, Амир Темур, Бобур каби буюк саркардаларимизнинг ватан равнақи, юрт тинчлиги учун қаҳрамонликларини сингдира олсакгина, ҳақиқий милатпарвар, жонқуяр, шаъни, қадр – қиммати, миллатини улуғлай оладиган инсонларни тарбиялай оламиз.

Миллат фарзандларининг томирида оқаётган қони, уларни ўтмишдаги ота – боболари билан бевосита боғлаб турувчи ришта ҳисобланади. Ёш авлод тарбиясида доимий равиша ўтмишимизга суннамиз ва таянамиз. Шу ўринда, бобокалонимиз шоҳ ва буюк саркарда Бобурнинг жасорати ёш авлоднинг тарбиясида мухим рол ўйнашини кўришимиз мумкин.

Бобурийлар давлатидаги маданий муҳитнинг Ҳиндистон учун аҳамияти ҳақида Жавоҳарлал Неру шундай ёзган эди: “Бобур Ҳиндистонга келгандан кейин катта силжишлар юз берди ва янги рагбатлантиришлар ҳаётга, санъатга, архитектурага тоза ҳаво баҳш этди, маданиятнинг бошқа соҳалари эса бир - бирларига туташиб кетди”.

Бундан ташқари “Ҳиндистоннинг каиф этилиши” китобида Жавоҳарлаъл Неру Бобур ҳақида уибу сўзларни эътироф этган: “Бобур

1. Жавоҳарлаъл Неру - Ҳиндистоннинг каиф этилиши китоби.

дилбар шахс эди. Уйғониш даврининг ажойиб султони, кучли, тадбиркор киши бўлиб, санъатни, адабиётни, гўзалликни севарди”.

“Бобурийлар сулоласи” Ҳиндистонда 300 йилдан ортиқ ҳукмронлик қилишди. Ватандошмиз ва унинг авлодлари томонидан ўзга юртларда амалга оширган эзгу ишлари, қолдирган маданий меърослари, жаҳон цивилизациясида алоҳида ўринга эга. Миллатиз қаҳрамонлари томонидан амалга оширилган ҳар қандай хайрли ишлар, юртимиз ёшлари қалбida чуқур из қолдириб, ватанпарварлик ҳиссини сингдира олади. Ҳарбийларда ватанпарварлик тушунчasi, уларнинг кундалик фаолиятлари билан бевосита боғлиқ тушунча ҳисобланади. Бўлажак офицерларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, юрт тинчлиги учун муҳим пойdevор вазифасини ўтайди.

1. Жавоҳарлаъл Неру - Ҳиндистоннинг кашф этилиши китоби.

ВАТАНПАРVARЛИК ЖАМИЯТ ВА ЁШЛАР МА’ННИЙ ҲАЁТИНИ ЮКСАЛТИРИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

Юлдашев.Ф.А.,

ФарДУ тарих факультети ўқитувчisi.

Аннотация: Ушбу мақолада бугунги глобаллашув шароитида жамият тараққиёти, ёшлар камолоти ва келажсагини ривожлантириши, ёшлар мустақил ҳаётида она Ватанга бўлган муносабат, миллий ғурур, инсонпарварлик туйғуларини шакллантириши масалалари хусусида фикрлар билдирилган.

Калим сўзлар: жамият, Ватан, ватанпарварлик, инсон, ижтимоий-ма’нниий ҳаёт, миллий ғурур, қадрият, онг, тафаккур, дунёқараши, мардлик ва матонат.

Давлатимиз мустақилликка эришгандан кейин жамият ҳаётининг барча соҳаларини ислоҳ қилиш, ёш авлодни она Ватанимизга садоқат ва муҳаббат руҳида тарбиялаш, уларни ҳалқимиз ҳизмати йўлида фаол, ўз бурчига садоқатли инсон этиб шакллантириш масалаларига катта эътибор қаратилди. Ўз навбатида ижтимоий-ма’нниий, ватанпарварлик ва фидокорлик ғоясини ривожлантиришнинг моддий ва ма’нниий асосларини ишлаб чиқиш эҳтиёжи юзага келди. Таъкидлаш керакки, ватанпарварлик тушунчasi жамиятнинг моддий-иктисодий, сиёсий, ма’нниий-маърифий тараққиётида муҳим аҳамиятга эга. Ватанпарварлик – бу она заминга бўлган муҳаббат, уни севиш,

4-ШЎЬБА

РЕЗЕРВДАГИ ВА ЗАХИРАДАГИ ОФИЦЕРЛАРНИ ВАТАНПАРВАРЛИК РУХИДА ТАРБИЯЛАШДА ТАРИХИЙ ЁНДАШУВ ВА МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ТАМОЙИЛЛАРИ

4.1. Шукуров.Р.	Ёшларни ватанпарварлик рухида тарбиялаш педагогик жараёни хусусиятлари.....	158
4.2. Уринов.А.А.	Талаба-ёшларни ҳарбий ватанпарварлик рухида тарбиялаш тизимини такомиллаштиришинг мухим омили.....	161
4.3. Аллаёрөв.Т.А, Ядгаров.Ж.Н.	Ёшларни ватанпарварлик рухида тарбиялашда инновацион гоя ва технологияларнинг роли.....	164
4.4. Сайдов.И.М.	Ёшларга миллий гоя руҳини сингдириш манбаа ва воситаларидан самарали фойдаланиш имкониятлари.....	167
4.5. Мирзакаримов.Х.Ю.	Бўлгуси ҳарбий мутахассисларда ватанга фидоийлик тушунчаларини сингдириш масалалари.....	172
4.6. Мамажонов.Р, Акрамов.Ж.	Ҳарбий жамоаларда хуқуқий ва ахлоқий-мөъёрий муносабатлар, ўзаро мулокот маданияти.....	177
4.7. Ортиков.Ё, Акрамов.А.	Ёшларнинг ватанпарварлик туйгусини шакллантиришда миллий гоя таргиботи.....	180
4.8. Холиков.И.Р.	Резервдаги ва захирадаги офицерларни ватанпарварлик рухида тарбиялашда миллий қаҳрамонларимизнинг ўрни.....	183
4.9. Юлдашев.Ф.А.	Ватанпарварлик жамият ва ёшлар маънавий ҳаётини юксалтиришнинг мухим омили.....	185
4.10. Байджанов.Б.Х.	Ватанпарварлик ахборот хавфсизлигини таъминлашнинг мухим омили сифатида.....	188
4.11. Салмонов.А.М.	Ўқувчи-ёшларнинг ватанпарварлик тарбиясида ҳарбий-спорт мусобақаларининг роли.....	191
4.12. Мамадалиев.А.А.,	Резервдаги ва захирадаги офицерларни ватанпарварлик рухида тарбиялашда тарихий ёндашув ва миллий қадриятлардан фойдаланиш тамойиллари	194
4.13. Собиров.Н, Собиров.Х.Н.	Ватанпарварлик ва ёшлар тарбияси.....	198
4.14. Тожиев.Х.Х.	Глобаллашув шароитида ёшларда ватанпарварлик туйгусини долзарб масалалари.....	201
4.15. Мамажонов.С, Убайдуллаев.А.	Резервдаги ва захирадаги офицерларни ватанпарварлик рухида тарбиялашда оммавий-мудофаа ишларини тутган ўрни.....	203
4.16. Мамаджанов.А.М, Сохивов Ё.	Патриотизм – основа нравственного воспитания..	205
4.17. Мамажонов.С.	Резервдаги ва захирадаги офицерларни ватанпарварлик рухида тарбиялашда тарихий ёндошув.....	210
4.18. To‘uchiyev.O.M, Olimjonov.O.T.	Rezervdagi va zahiradagi ofitserlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda tarixiy yondashuv va milliy qadriyatlardan foydalanish tamoyillari ...	212
4.19. Накибов К, Мамадалимов.А.	Ёшларда миллий қадриятларни шакллантириш.....	216
4.20. Мамадалимов.А, Рахмонбердиев.М.	Основные проблемы военно-профессиональной ориентации учащихся молодежи.....	219
4.21. Тожиев.Х.Х, Машарипов.Р.А.	Тинчлик ва осойишталикни қадрига етиб жамиятда ўз ўрнини муносаб топиш - бугунги ёшларнинг асосий вазифасидир.....	223
4.22. Тилаволдиев.Ш, Хажиев.Х.	Особенности военно-патриотического воспитания в учебных заведениях в процессе подготовки к военной службе.....	226
4.23. Abdusalomov.U, Hakimov.I.B.	Amir Temur - buyuk sohibqiron.....	230
4.24. Ахунов.И	Султон Жалолиддин Мангубердининг мўгул босқинчиларига қарши	